

ганска метафизичност, която се базира преди всичко, ако не и най-вече, на емотивността, на натрупаното и бушуващото в дълбоките (исторически и актуални) катакомби на ромската душевност, на сърцеведските послания и проходи към истината за тайнството на циганската съдба, на ромското битие и духовен свят.

Поради това **мракът и светлината имат особено семиотично и семантично значение за ромската битност и душевност** – както взети в своята диалектическа взаимоотноообвързаност и тоталност, така и разглеждани в своята обособеност и автономност. Затова и този, който е на светло, не може да вижда по същия начин, както онзи, който е (или вечно е бил) на тъмно, в пространството на историческия мрак, в света на границата на светлосенките между мрака и светлината. И доколкото пространствено локализираният свят на мрака предизвиква преди всичко усещанията и представите, които стимулират една изострена, болезнена, вечно нещо очакваща чувствителност, дотолкова и ромът (взет в качеството си на род или индивид) е в правото си да наложи „вето“ над възможността, аспирацията и въобразяването на иноетничния субект, че е възможно проникване в същността и дълбочината на този свят на мрака, на предисторичността на циганската битност и дух от позициите и оценяването му през призмата на лъчезарната облятоост от света на историческата дневност на човешката екзистенция.

Разбира се, всичко това е формулирано в пределно абстрактен вид, който далеч не е толкова ясно и дълбочинно осъзнат и преживян в територията на циганската рефлексивност и перцептивност. Въпреки това обаче **въобразяването от страна на ромите, че друг иноетничен субект е безпомощен в разгадаването на собствената им битийна енигматичност, е всъщност една много голяма и дълбока илюзия**. Нещо повече, това е **предразсъдък от „най-чиста проба“**. Защото не е необходимо този субект да носи конкретно (в точно фиксирано циганско жизнено пространство) бремето на ромската съдбовност и битност, за да проникне в неговата каузалност и във формеността на нейните проявления. Тъкмо обратното. Изживяността, преживяността, възможността за дистанциран и безпристрастен поглед отстрани и отгоре, мисловното възпроизвеждане на всички онези щрихи от органиката и орбитата на циганската съдба,